

PROVINCIAAL PROJECTBESLUIT N2000 VECHT, DEELGEBIED ARRIËN AANMELDNOTITIE M.E.R.-BEOORDELING

7 maart 2025

WSP NEDERLAND B.V.
GAETANO MARTINOLAAN 50
6229 GS MAASTRICHT

+31 (0)88 910 20 00

wsp.com/nl

PROJECTNUMMER
SLM026454

AUTEUR
Sanne Lahaije (WSP)

DOCUMENTNUMMER
SLM026454-NOT01, versie 3

COLOFON

RAPPORTHISTORIE

1	15-11-2024	SLM026454.NOT02_m.e.r.-beoordeling Arriën
2	21-01-2025	SLM026454NOT02_m.e.r.-beoordeling Arriën-V2
3	07-03-2025	SLM026454NOT02_m.e.r.-beoordeling Arriën-V3

CONTACTGEGEVENS

Sanne Lahaije
+31 6 82365157
sanne.lahaije@wsp.com

AUTORISATIE

PROJECTNUMMER	DOCUMENTNUMMER	VERSIE	STATUS
SLM026454	SLM026454-NOT02	3	Definitief

OPGESTELD DOOR	FUNCTIE	DATUM	PARAAF
Sanne Lahaije	Adviseur	07-03-2025	

GEVERIFIEERD DOOR	FUNCTIE	DATUM	PARAAF
P. Daggenvoorde	Adviseur	07-03-2025	

GOEDGEKEURD DOOR	FUNCTIE	DATUM	PARAAF

INHOUDS- OPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Ligging plangebied	4
1.3	Planbeschrijving	5
1.4	Leeswijzer	6
2	M.E.R.-BEOORDELING	6
2.1	Een m.e.r.(-beoordelings-)plichtige activiteit	6
2.2	Procedure en beoordelingscriteria	7
3	KENMERKEN EN PLAATS VAN HET PROJECT	7
3.1	het project	7
4	KENMERKEN VAN DE MOGELIJKE EFFECTEN	8
4.1	Mogelijk aanzienlijke milieueffecten	8
4.2	Water	8
4.3	Natuur	9
4.4	Bodem	11
4.5	Archeologie, landschap en cultuurhistorie	12
4.6	Hinder tijdens uitvoering	13
4.7	Duurzaamheid en klimaat	13
5	CONCLUSIE	14

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Ten oosten van Ommen ligt nabij Arriën het stroomgebied van de Vechtdal. Dit gebied is deels onderdeel van het Natura-2000-gebied 'Vecht en Beneden-Reggegebied'. In een Natura-2000 gebied gelden bepaalde verplichtingen met als doel de natuurkwaliteit te behouden en waar nodig te herstellen. Gebleken is dat voor een deel van het Vechtdal bij Ommen natuurherstelwerkzaamheden nodig zijn om deze doeleinden te halen. Daarnaast zijn de agrarische gronden onderdeel van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en zijn deze als Uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000 aangewezen. Enkele delen van het plangebied zijn gebieden binnen de Zone Ondernemen met natuur en water die buiten het natuurnetwerk liggen. De provincie Overijssel heeft daarom een inrichtingsplan^{1&2} laten opstellen met maatregelen om de natuurdoelen te behalen en verdere achteruitgang van natuurkwaliteit in het gebied te voorkomen. Behorende bij dit inrichtingsplan is ook een Oplegnotitie³ opgesteld waarin de vervolprocesstappen op hoofdlijnen zijn geschetst en waarin een eerste richting wordt gegeven hoe wordt gewerkt naar definitief ontwerp (DO).

Vanwege de voorgenomen ontwikkelingen, waaronder benodigde ontgravingen en grondophogingen, is het noodzakelijk om een m.e.r.-beoordeling uit te voeren. Deze beoordeling heeft als doel de potentiële milieueffecten van het project in kaart te brengen en te beoordelen of een milieueffectrapportage noodzakelijk is.

1.2 LIGGING PLANGEBIED

Het plangebied Arriën ligt in het Vechtdal, aan de noordoever van de Vecht, ten oosten van Ommen. Het gebied is onderdeel van het Natura 2000-gebied 'Vecht- en Beneden-Reggegebied'. Het betreft een gebied van bijna 140 hectare (zie rood aangeduid in Figuur 1). Het plangebied omvat de percelen die in het inrichtingsplan zijn opgenomen. Op onderstaande afbeelding is het plangebied weergegeven. In het plangebied komen natuur en agrarische doeleinden afwisselend voor. Ruim de helft van het plangebied betreft natuur. Het betreft een gevarieerd gebied met grasland, houtopstanden en diverse waterelementen.

Figuur 1 Ligging plangebied in de omgeving

¹ Ontwerpnnotitie inrichtingsplan, TAUW, d.d. 5 maart 2024

² Kaart inrichtingsplan, TAUW, d.d. 29-1-2024

³ Oplegnotitie inrichtingsplan Arriën, d.d. 3 juni 2024

1.3 PLANBESCHRIJVING

Het Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden-Reggegebied is in 2013 definitief aangewezen. In het aanwijzingsbesluit (ministerie van LNV, 2013) zijn de 'instandhoudingsdoelstellingen' vermeld. In 2022 zijn daaraan door een wijzigingsbesluit (veegbesluit) instandhoudingsdoelstellingen toegevoegd voor vijf (sub) habitattypen. In het gehele Natura-2000- gebied 'Vecht en Beneden-Reggegebied' gelden momenteel instandhoudingsdoelstellingen voor in totaal 21 (sub)habitattypen en 6 soorten.

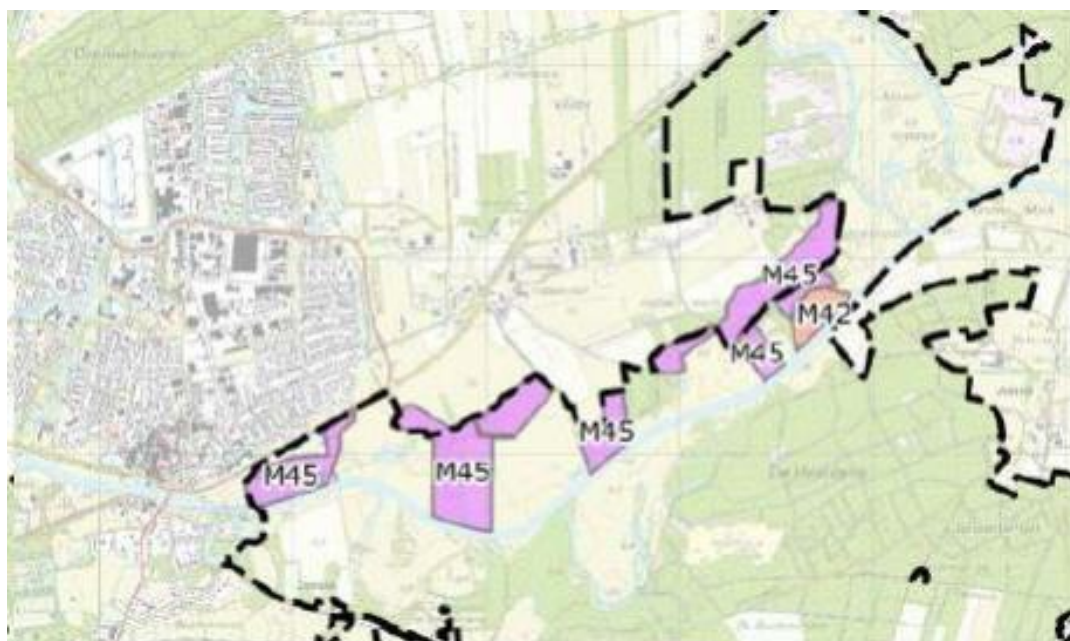
Het Natura 2000-gebied is nogal heterogeen qua bodemsamenstelling en hydrologie. Niet alle habitattypen en soorten komen daardoor in het plangebied Arriën voor. Er komen vijf habitattypen in het plangebied voor. Ongeveer de helft van het gebied (en het grootste deel van de natuurpercelen) is in eigendom van Staatsbosbeheer.

Om de natuur in het plangebied te herstellen en verslechtering te voorkomen, zijn passende maatregelen nodig. Binnen het gebied geldt sinds 2004 zowel een behoudsopgave, als een uitbreidingsopgave. De opgave om de natuur binnen het gebied te herstellen, valt onder de behoudsopgave en niet onder de uitbreidingsopgave. De maatregelen die nodig zijn voor instandhouding van de habitattypen, staan in het beheerplan (2017).

Het beheerplan voor het gebied is vastgesteld op 18 juli 2017 en op 29 maart 2022 nog eens verlengd met maximaal 6 jaar. De afspraak is gemaakt dat de maatregelen worden uitgevoerd binnen de beheerplanperiode, vóór 29 maart 2028. Zoals in onderstaande figuur te zien is, voorziet het beheerplan voor het deelgebied Arriën in de volgende maatregelen:

- M42: in verworven percelen nieuwe natuur. In het Vechtdal wordt gestopt met bemesting en worden indien dit zinvol blijkt inrichtingsmaatregelen genomen (mogelijk afgraven/uitmijnen van fosfaatrijke toplaag).
- M45: stoppen bemesting en gebruik van pesticiden in agrarische percelen Arriën.

Bij de ontwikkeling van stroomdalgraslanden wordt soms gekozen voor afgraving om fosfaat te verwijderen en schrale zandgrond op te brengen, vooral wanneer andere methoden zoals uitmijnen of verschraling door maaien onvoldoende effectief zijn. De diepte van de afgraving hangt af van de ontginningsdiepte, inundatiefrequentie en mate van fosfaatverrijking, met een maximum van 50 cm. In sommige gevallen is ophoging nodig om te voorkomen dat de inundatiefrequentie te hoog wordt; dit gebeurt alleen met zand dat fysiek overeenkomt met het bestaande stroomdalgrasland. Bijlage 6 van de Ontwerpnoot VO (5 maart 2024) worden de maatregelen omschreven, waaronder ook gedetailleerdere toelichting over de diktes van afgravingen.

Figuur 2 Maatregelen

1.4 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 van deze notitie wordt het algemene kader voor de m.e.r.-beoordeling en de bijbehorende procedure toegelicht. In hoofdstuk 3 en 4 worden de criteria uit de Nederlandse milieueffectrapportage-regelgeving behandeld, zoals vastgelegd in de Omgevingswet: de kenmerken en plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten, in relatie tot de huidige situatie in het plangebied. Hoofdstuk 5 bevat de conclusie naar aanleiding van de beoordeling van alle relevante criteria.

2 M.E.R.-BEOORDELING

2.1 EEN M.E.R.(-BEOORDELINGS-)PLICHTIGE ACTIVITEIT

Vanwege de voorgenomen ontwikkelingen, is het op grond van de Omgevingswet noodzakelijk om een m.e.r.-beoordeling uit te voeren. Het project kan worden gezien als een landinrichtingsproject. Hiervoor wordt verwezen naar Bijlage V van het Omgevingsbesluit, waaruit blijkt dat geen directe verplichting geldt voor het doorlopen van de m.e.r.-procedure (zie Figuur 2, kolom 2). Wel geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht. Als blijkt dat aanzienlijke nadelige milieugevolgen niet zijn uit te sluiten, is alsnog een m.e.r.-procedure nodig.

Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4
Nr. Projecten	Gevallen waarin de mer-plicht geldt (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet)	Gevallen waarin de mer-beoordelingsplicht geldt (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet)	Besluiten als bedoeld in artikel 11.6, derde lid, onder c, van dit besluit
B1 Turfwinningen, groeven en dagbouwminen	Winning, wijziging of uitbreiding van een winning: 1 van turf >150 ha 2 groeve of dagbouwmin >25ha	Winning, wijziging of uitbreiding	De omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit
J12 Landinrichtingsprojecten	Niet van toepassing	Aanleg, wijziging of uitbreiding	Het omgevingsplan

Figuur 2 Omgevingsbesluit bijlage V (m.e.r.-beoordelingsplichtige) activiteiten)

Het project voldoet niet aan de omschrijving van ‘project’ B1 ‘Turfwinning, groeven en dagbouwminen’³ in kolom 1 in bovenstaande figuur maar wel aan de omschrijving van ‘project’ in J12 ‘Landinrichtingsprojecten’⁴. Namelijk omdat er sprake is van puur secundaire ontgrondingen. Dit zijn ontgrondingen die voor de inrichting volledig afhankelijk is van andere functies. Secundaire ontgrondingen vallen niet onder projecten binnen B1. Het project voldoet aan de voorwaarden in kolom 3, en is daardoor m.e.r.-beoordelingsplichtig. Ook aan voorwaarden in de laatste kolom wordt voldaan, het Projectbesluit geldt in zijn algemeenheid als besluit in de zin van laatste kolom (artikel 11.8 lid 3 sub a Omgevingsbesluit). De conclusie is dat voor het projectbesluit een m.e.r. beoordeling moet worden uitgevoerd.

³ “Bij elk project binnen B1 zal sprake zijn van een ontgraving. Omgekeerd is echter niet elke ontgraving een groeve, dagbouwmin of turfwinning. Om die reden is bij de omzetting van de mer-plicht van deze projecten uit de mer-richtlijn in 1999 al opgenomen dat het doel van de ontgraving oppervlaktedelfstoffenwinning dient te zijn (Stb. 1999, 224). Daarmee wordt bedoeld dat een puur secundaire ontgraving, een ontgraving die voor de inrichting volledig afhankelijk is van andere functies, niet onder dit project valt.” (Staatsblad 2018 290, nota van toelichting Omgevingsbesluit, artikelsgewijs, p. 383.) Op grond van nationaal recht geldt dus geen m.e.r.-plicht op grond van categorie B1 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit (zie ook de mer-scan in bijlage 1).

⁴ Definitie landinrichting: landinrichting heeft als doel om de inrichting van het landelijk gebied te verbeteren in overeenstemming met de aan locaties toegedeelde functies. Landinrichting wordt gebruikt voor doelen op het gebied van landbouw, natuur, landschap, waterbeheer en recreatie.

2.2 PROCEDURE EN BEOORDELINGSCRITERIA

De m.e.r.-beoordeling hoort bij het besluit (i.c. projectbesluit), waarin de hiervoor genoemde ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt. De provincie is initiatiefnemer en is daarnaast bevoegd gezag voor het vaststellen van het projectbesluit en bevoegd te besluiten of een milieueffectrapportage nodig is (de m.e.r.-beoordeling).

Als het bevoegd gezag en initiatiefnemer hetzelfde zijn, worden betrokken bestuursorganen geraadpleegd door het bevoegd gezag. De wijze waarop dit plaatsvindt is vormvrij.

Aan de hand van de criteria uit de Omgevingswet wordt bepaald of de activiteit leidt of kan leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. De criteria zijn:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de mogelijke effecten.

De bevindingen zijn in deze aanmeldnotitie verwerkt, op grond waarvan de provincie een besluit kan nemen of voor de activiteit al of niet een milieueffectrapportage moet worden doorlopen.

Voor het opstellen van deze aanmeldnotitie is gebruik gemaakt van de onderzoeken die zijn uitgevoerd om de genoemde ontwikkeling in de toelichting van het projectbesluit ruimtelijk te onderbouwen. Voor de genoemde onderzoeken wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de toelichting van de ruimtelijke motivering. De onderzoeken zijn niet nogmaals als bijlagen bij de mer-beoordeling gevoegd.

3 KENMERKEN EN PLAATS VAN HET PROJECT

3.1 HET PROJECT

Bij het kenmerk van het project moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- a) De fysieke kenmerken van het gehele project
- b) De locatie van het project, met bijzondere aandacht voor de kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop het project van invloed kan zijn

Ad a.

Het project omvat het treffen van natuurherstelmaatregelen (zoals kleinschalig plaggen en ophogen) in deelgebied Arriën. Daarnaast zijn sommige gronden aangewezen als Uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000. Binnen het plangebied komen agrarische doeleinden en natuur afwisselend voor. Een deel van het plangebied ligt in het Natura-2000 gebied 'Vecht en Beneden- Reggegebied'. Het perceel heeft een totale oppervlakte van bijna 140 hectare.

Ad b.

Het plangebied maakt onderdeel uit van een Natura-2000 gebied. Het gebied herbergt verschillende habitattypen (zoals het stroomdalgraslanden) en plant- en diersoorten (zoals de Grote tijm en de Graspieper). Tijdens de uitvoering kunnen de werkzaamheden beperkt invloed hebben op het milieu doordat bijvoorbeeld sprake is van ontgravingen, grondophogingen en het aanpassen van watergangen, maar dit is tijdelijk en geeft geen aanleiding om aanzienlijke gevolgen voor het milieu te veronderstellen. De voorgenomen ontwikkeling en toekomstige situatie dragen bij aan het versterken van de natuur, aan het herstellen van kwetsbare gebieden en aan de ontwikkeling van gebieden die aangewezen zijn als Uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura2000.

4 KENMERKEN VAN DE MOGELIJKE EFFECTEN

4.1 MOGELIJK AANZIENLIJKE MILIEUEFFECTEN

Bij het beoordelen van de kwetsbaarheid van het milieu in de projectgebieden, moet specifiek rekening gehouden worden met:

c) De mogelijk aanzienlijke milieueffecten van het project als gevolg van:

1. De verwachte residuen en emissies en de productie van afvalstoffen;
2. Het gebruik van natuurlijke bronnen, waaronder bodem, land, water en biodiversiteit

Ad. c.1

De activiteiten leiden niet tot een relevante productie van afvalstoffen en emissies. De aard en omvang van het project zorgt niet voor een relevant risico op ongevallen. De voorziene werkzaamheden bestaan onder andere uit het ontgraven en ophogen van grond, het vergraven, dempen of verondiepen van watergangen, en het verwijderen van volkstuinten. Voor een overzicht van ontgravingen en ophogingen wordt verwezen naar de kaart van het inrichtingsplan⁴. Bij het uitvoeren van deze werkzaamheden wordt rekening gehouden met het beperken van negatieve impact op het milieu. Bijvoorbeeld door schoon of elektrisch materieel toe te passen. Daarnaast zijn de werkzaamheden en eventueel bijkomende emissies tijdelijk en geeft dit daarom geen aanleiding om aanzienlijke gevolgen voor het milieu te veronderstellen.

Ad. c.2

Het plangebied is een Natura-2000 gebied. Het gebied herbergt waardevolle habitattypen en plant- en diersoorten. De voorgenomen ontwikkelingen hebben als doelstelling om de natuur in het gebied te herstellen, waarbij ook rekening wordt gehouden met het vermogen van het ecosysteem om zichzelf te herstellen na verstoring.

4.2 WATER

In deze waterparagraaf zijn de keuzes die zijn gemaakt ten aanzien van de waterhuishoudkundige aspecten gemotiveerd. In het kader van het projectbesluit wordt geen nieuwe verharding gerealiseerd. Er is geen sprake van toename van het verharde oppervlak. Er worden geen maatregelen aan de Vecht getroffen.

In het plangebied Arriën zijn verschillende habitattypen aanwezig met een instandhoudings-doelstelling waaronder voor stroomdalgraslanden (H6210). Om de effecten van het voorlopig ontwerp (VO) op de omgeving in beeld te kunnen brengen is inzicht nodig in de effecten die het plan heeft op de waterstanden in een extreme hoogwatersituatie. Een hydraulische toetsing van het voorlopig ontwerp (VO) is uitgevoerd (*Prv Overijssel, ROK 2021, inr. Plan Arriën, 6 februari 2024*). Het VO is getoetst aan het stand still principe (oftewel het project mag geen opstuwend effect hebben buiten het plangebied) uit de keur van het waterschap, om uitsluitsel te geven of de nieuwe inrichting wel of niet waterstandsverhogend gaat werken. Het VO is getoetst met een hydraulisch model (D-Hydro 2D-model). Het voorlopig

⁴ Kaart inrichtingsplan, TAUW, d.d. 29-1-2024

ontwerp voldoet aan de stand-still eis uit de keur van het waterschap. Deze houdt in dat de bestaande situatie met betrekking tot waterbeheer en waterveiligheid niet mag verslechteren en dat minimaal hetzelfde beschermingsniveau of dezelfde milieukwaliteit behouden dient te worden.

Werkwijze

In dit rapport onderscheiden we drie modelvarianten:

1. Het aangeleverde model, zoals deze is overgedragen vanuit Rijkswaterstaat naar TAUW
2. Model huidige situatie, het landgebruik aangepast naar de huidige inrichting
3. Model voorlopig ontwerp, het voorlopig ontwerp is verwerkt in het model

De huidige situatie wordt geverifieerd met resultaten van het waterschap en vergeleken met de waterstanden resulterend uit het voorlopig ontwerp. Hiermee wordt uitsluitsel gegeven of- en in welke mate het voorlopig ontwerp waterstandsverhogend werkt.

In het model waarmee is gerekend zijn de maximale waterstanden vergeleken met de T=200 waterstanden van Waterschap Vechstroom.

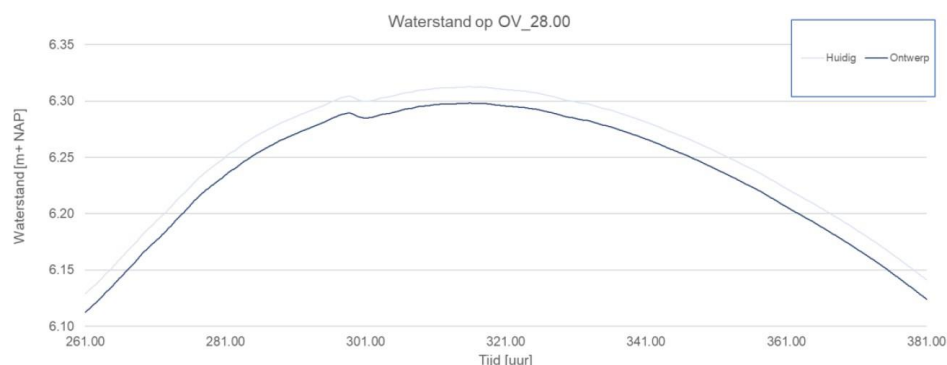
De waterstanden van de huidige situatie en het VO zijn getoetst op vier observatiepunten. Deze zijn weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 3 Vier observatiepunten

Waterstanden

Het verloop van de waterstanden op een bovenstrooms observatiepunt is weergegeven in Figuur 4. De grafiek laat zien dat het voorlopig ontwerp voor een waterstandsverlaging zorgt. De piek is in de situatie van het VO zo'n 1,5 cm lager dan de huidige inrichting. De voorziene maatregelen, waaronder afgravingen en ophogingen, afrasteringen en beplantingselementen, leiden bij hoogwater niet tot een extra waterstandsverhoging. Aan de stand-still norm van het waterschap wordt op dit punt dus voldaan. Dit is met het waterschap besproken en door hen bevestigd.

Figuur 4 Waterstandsverloop van de drie modellen bij observatiepunt OV-28.00

Ook op de andere vier observatiepunten is een daling van de maximale waterdiepte zichtbaar. Met de verlaging van de waterstand op alle vier de observatiepunten wordt voldaan aan de ‘stand-still’ eis uit de keur van het waterschap.

Voor het bepalen van de effecten van het verleggen van de Galgengraven ten zuiden van de Coevorderweg, is een analyse uitgevoerd op basis van expert judgement, aangevuld met analytische berekeningen. Het blijkt dat in extreme situaties geen stijging van de waterstanden plaatsvinden buiten het plangebied; ten noorden van de Coevorderweg. Op basis van bodemkenmerken bij een bodemonderzoek is de grondwaterdynamiek ingeschat, en vergeleken met de oppervlaktewaterstanden in een normale winterafvoersituatie. Het blijkt dat deze qua orde grootte bij elkaar in de buurt liggen, waardoor geconcludeerd kan worden dat de te verwachte effecten op de grondwaterstanden in de omgeving op basis van deze analyse en de beschikbare gegevens nihil zijn.

Conclusie

Op alle observatiepunten wordt voldaan aan de stand-still eis uit de keur van het waterschap. Ook het verleggen van de Galgengraven blijkt geen nadelige effecten te hebben op grondwaterstanden en op waterstanden bij extreme situaties.

4.3 NATUUR

In verband met de voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van het natuurbeschermingsrecht. Middels een verkennend onderzoek zijn eventuele effecten ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling in kaart gebracht, waaronder effecten op beschermde en vrijgestelde soorten, op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en houtopstanden. Het onderzoek is uitgewerkt in “*Quickscan Flora- en fauna-activiteit Natura 2000 herstelwerkzaamheden, Arriën, 12-0-2024*”.

Conclusies Quickscan

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Planten

Door mogelijke groeiplaatsen tijdens de werkzaamheden te behouden en te werken volgens een ecologisch werkprotocol en begeleiding is het aanvragen van een omgevingsvergunning niet aan de orde. Voor de werkzaamheden aan de waterelementen moet worden gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol waarin specifiek wordt omschreven hoe mogelijke groeiplaatsen van drijvende waterweegbree worden behouden. Tevens wordt hierin opgenomen dat de dotterbloem wordt verplaatst naar een nieuwe groeiplaats.

Vleermuizen

Voor twee deelgebieden in het noordoosten van het plangebied, moet met een ecologisch werkprotocol worden gewerkt vanwege mogelijke vleermuisverblijfplaatsen. Werkzaamheden mogen uitsluitend overdag worden uitgevoerd om verstoring van foerageergebied en vliegroutes te voorkomen. Indien hier rekening mee wordt gehouden is nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Voor eekhoorn, boommarter, steenmarter, egel, kleine marterachtigen, otter en das moeten soort specifieke maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Ook wordt hier gewerkt met ecologische begeleiding. Gezien de werkzaamheden ten behoeve van Natura 2000 herstelwerkzaamheden zijn, is een omgevingsvergunning niet van toepassing.

Broedvogels

Werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding en volgens een ecologisch werkprotocol. Tevens moet er worden gewerkt buiten het broedseizoen (1 maart tot 15 juli).

Reptielen

Nader onderzoek of het aanvragen van een vergunning zijn niet van toepassing, echter dienen voor levendbarende hagedis en ringslang maatregelen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol en ecologische begeleiding.

Amfibieën

Alle werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder een ecologisch werkprotocol, ter voorkoming van schade aan de aanwezige beschermde amfibieën. Ook moet hier worden gewerkt volgens ecologische begeleiding.

Vissen:

De werkzaamheden aan watergangen moeten ten behoeve van de grote modderkruiper worden uitgevoerd volgens een ecologisch werkprotocol met ecologische begeleiding. Indien dit wordt gedaan is nader onderzoek of een omgevingsvergunning niet van toepassing.

Ongewervelden:

Bij werkzaamheden aan de oever van de Vecht moet ten behoeve van beekrombout worden gewerkt volgens een werkprotocol en met ecologische begeleiding. Ditzelfde is het geval als er waardplanten van grote vos (populier, iep, sleedoorn, wilg), grote weerschijnvlinder (Wilg) of kommavinder (struisgras, buntgras, zwenkgras) worden verwijderd.

Houtopstanden

Binnen het plangebied worden ten behoeve van Natura 2000-beheer bomen gekapt. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel geldt er geen meld- en herplantplicht.

Stikstof-gerelateerde effecten

De werkzaamheden zijn in het kader van Natura 2000-herstel ten behoeve van de doelstellingen voor dit N2000 gebied, en deze zijn dus vrijgesteld. Toetsing aan het natuurbeleid is hierom niet aan de orde.

Niet stikstof-gerelateerde effecten

Het plangebied is onderdeel van het Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden Regge gebied (Aerius, 2024). De werkzaamheden zijn in het kader van Natura 2000-herstel ten behoeve van de doelstellingen voor dit N2000 gebied en daarmee vrijgesteld. Toetsing is hierom niet aan de orde.

4.4 BODEM

In verband met de voorgenomen ontwikkeling is een vooronderzoek waterbodem uitgevoerd (*“Vooronderzoek waterbodem Arriën te Ommen, 5 maart 2024”*). Het doel van het onderzoek was inzicht te krijgen in de mogelijke aanwezigheid van bodemverontreinigingen op de onderzoekslocatie. Hierbij is een inschatting gemaakt van de aard, mate, oorzaak en ligging van mogelijke verontreinigingen. Uit het vooronderzoek zijn verdachte deellocaties en potentiële verontreinigingsbronnen naar voren gekomen. De deellocaties zijn het moestuinencomplex, de brandplaats, wegen en paden, akkerbouwpercelen en voormalige meanders.

Vooronderzoek asbest

Een vooronderzoek naar asbest is uitgevoerd volgens bijlage B van NEN5717. De aspecten die als verdacht worden beschouwd zijn;

- Asbestwegen – erven, -dammen en dempingen: de meander aan de noordzijde langs de Coervorderweg is in de jaren '60 gedempt met mogelijk asbesthoudend materiaal.
- Asbesthoudende bebouwing: Asbestverdachte taken ter plaatse van het moestuinencomplex
- Glastuinbouw/kassen: Kleinschalig op het moestuinencomplex

PFAS en GenX

Op of nabij de onderzoekslocatie zijn geen terreindelen aanwezig die de bodem verdacht maken voor PFAS-verbindingen als gevolg van puntbronnen. Ook is de locatie niet verdacht op het voorkomen van GenX.

Overig

Er is geen fysieke terreinverkenning uitgevoerd. In het geval dat sprake is van kleinschalige elementen zoals lokale ophogingen en dammetjes, dienen deze als verdacht te worden beschouwd.

Milieuhygiënisch vooronderzoek

Een basis milieuhygiënisch vooronderzoek is uitgevoerd.. Volgend hierop is een specifiek milieuhygiënisch vooronderzoek uitgevoerd. Tabel 1 geeft de resultaten van dit onderzoek.

Tabel 1 Diffuus belaste deellocatie (landelijk gebied), onderzoeksaspecten gericht op stoffen: diffuse belasting en/of specifieke belasting

Onderzoeksaspect	Samenvatting
Waterbodembodem	<i>Achtergrondbelasting door diffuse verontreiniging:</i> uiterwaarde (periodieke overstroming, akkerbouw en moestuinencomplex)
Waterkwaliteit, zwevende stof	<i>Probleemstoffen waterbodembodem gerelateerd:</i> Er zijn geen probleemstoffen bekend
Lozingen/calamiteiten (bedrijfsmatig incl. op- en overslag)	<i>Probleemstoffen waterbodembodem gerelateerd:</i> Er zijn geen probleemstoffen bekend
Bronnen oeverbeschermende materialen en kunstwerken	<i>Probleemstoffen waterbodembodem gerelateerd:</i> Er zijn geen oeverbeschermende materialen en kunstwerken bekend
PFAS-verdachtheid van de bodem	Op/nabij de onderzoekslocatie zijn geen activiteiten of historische activiteiten bekend die de bodem verdacht maken voor PFAS verbindingen. Op basis van het handelingskader PFAS wordt de kans op het vrijkomen van PFAS in het milieu verwaarloosbaar geacht. De locatie is niet gelegen in een gebied met specifiek beleid voor PFAS. De locatie is niet verdacht op GenX.

Kwetsbare objecten en obstakels

Tot slot zijn objecten en obstakels onderzocht die van invloed kunnen zijn op de uitvoering van de werkzaamheden. Hieruit volgt dat de locatie niet gelegen is binnen een grondwaterbeschermings-gebied, en dat er geen obstakels voorkomen gerelateerd aan uitvoeringsaspecten (zoals kabels en leidingen). Wel is de locatie gelegen in een Natura 2000-gebied.

NGE (Niet Gesprongen Explosieven)

Vanwege de voorgenomen werkzaamheden is een Historisch Vooronderzoek- Niet Gesprongen Explosieven (HVO-NGE) (REASeuro, Kenmerk : 72762-1 / RO-170149 versie 0.1, d.d. 13 juni 2017) uitgevoerd in het gehele natura-2000-gebied 'Vecht en Beneden-Reggegebied'. Tijdens de Duitse bezetting van Nederland vonden enkele luchtaanvallen plaats in de omgeving van Ommen door geallieerde vliegtuigen, zo ook in en nabij het 'Vecht en Beneden-Reggegebied'. Uit het onderzoek blijkt dat er sprake is van NGE-Risicogebieden. Dit vanwege bombardementen bij de spoorlijn, beschietingen van een barakkenkamp en dump van munitie door Duitse soldaten. Hiervoor zijn NGE-Risicogebieden afgebakend binnen het werkgebied Vecht- en Beneden-Reggegebied. Geconcludeerd is dat het deelgebied Arriën buiten deze risicogebieden ligt. Ondanks deze conclusie, als tijdens de werkzaamheden spontaan NGE worden aangetroffen, dan zijn enkele specifieke acties noodzakelijk, zoals het stilleggen van de werkzaamheden, het afzetten van de locatie en het informeren van politie en Explosieven Opruimingsdienst.

In onderstaande tabel zijn op basis van het vooronderzoek te onderscheiden verachte deellocaties en vereiste onderzoeksinspanning weergegeven. De onverdachte terreindelen uiterwaarde en permanent watervoerende watergangen/-plassen dienen onderzocht te worden. Het daadwerkelijk benodigde waterbodemonderzoek is verder afhankelijk van het inrichtingsplan en de daarbij behorende grondroerende werkzaamheden.

Tabel 1 Deellocaties en vereiste onderzoeksinspanning

(Deel)locatie	Onderzoeksinspanning
Onverdachte niet-permanente watervoerende terreindelen van de uiterwaarde	Oevergebied, lichte en normale onderzoeksinspanning, zonder bodemverwachtingswaardekaart, diffuse bodembelasting (OZ)*
Onverdachte permanent watervoerende watergangen- en plassen	- Lintvormig water, normale onderzoeksinspanning (LN) - Overig water, normale onderzoeksinspanning(ON)
Moestuinencomplex	- Oevergebied, lichte en normale onderzoeksinspanning, zonder bodemverwachtingswaardekaart, diffuse bodembelasting (OZ)* - Asbestonderzoek in bodem strategie diffuus belaste locatie met een heterogeen verdeelde verontreiniging
Akkerbouwpercelen	Oevergebied, lichte en normale onderzoeksinspanning, zonder bodemverwachtingswaardekaart, diffuse bodembelasting (OZ)*

Oude Hooibarg aanwezig op perceel	Oevergebied, lichte en normale onderzoeksinspanning, zonder bodemverwachtingswaardekaart, diffuse bodembelasting (OZ)*
Oude rivierarmen	- Oevergebied, lichte en normale onderzoeksinspanning, zonder bodemverwachtingswaardekaart, diffuse bodembelasting (OZ)* - Asbestonderzoek in bodem strategie diffuus belaste locatie met een heterogeen verdeelde verontreiniging ter plaatse van meander A
Brandplaats/brandton perceel 266	Oevergebied, lichte en normale onderzoeksinspanning, zonder bodemverwachtingswaardekaart, diffuse bodembelasting (OZ)*
Overig terrein onverdacht (losse waterpartijen en overige percelen)	Oevergebied, lichte en normale onderzoeksinspanning, zonder bodemverwachtingswaardekaart, diffuse bodembelasting (OZ)*

*bij uitvoering waterbodemonderzoek na 1 januari 2024 zal de strategie: Oevergebied, lichte en normale onderzoeksinspanning, diffuse bodembelasting (OG) worden toegepast uit de dan geldende NEN 5720.

Conclusies

Tot besluit is per onderzoeksaspect samengevat wat de conclusies zijn die volgen uit het bodemonderzoek. Deze zijn weergegeven in Tabel 2.

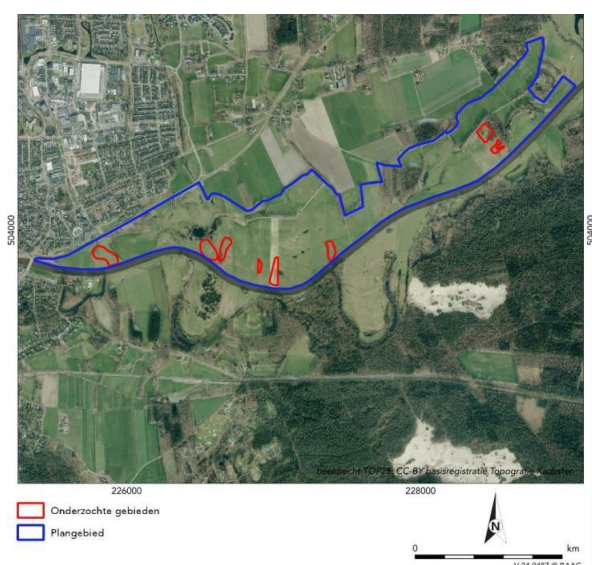
Tabel 2 Samenvatting vooronderzoek waterbodemonderzoek

Onderzoeksaspect	Samenvatting
Afwijkingen ten opzichte van de NEN 5717-2017	Met uitzondering van de nog niet uitgevoerde terreininspectie zijn er geen afwijkingen ten opzichte van de NEN 5717:2017 geconstateerd.
Leemte in kennis	Een terreininspectie dient nog uitgevoerd te worden voor de formele afronding van het vooronderzoek
Asbest	Ter plaatse van het moestuinen complex is de waterbodemonderzoek verdacht op een bodemverontreiniging met asbest
Ontpofbare oorlogsresten	Op basis van activiteiten uit de tweede wereldoorlog wordt geadviseerd een vooronderzoek ontpofbare oorlogsresten uit te voeren.
Archeologie	Onbekend
Veiligheidsklasse CROW 400	Nader te bepalen op basis van waterbodemonderzoek
Geldigheidsduur	Dit vooronderzoek is, volgens het bepaalde in paragraaf 5.2 van de NEN 5717:2017 geldig van 3 tot 5 jaar, mits er geen significant negatieve beïnvloeding van de waterbodemonderzoek, zoals calamiteiten, in deze periode optreedt.

4.5 ARCHEOLOGIE, LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

Ten aanzien van de beoogde natuurherstelwerkzaamheden in het plangebied is een archeologisch bureauonderzoek (*“Ommen, Natuurherstel Arriën, Archeologisch bureauonderzoek, Transect 23070059, 7-2-2024”*) uitgevoerd. Vervolgens heeft in augustus 2024 een archeologisch vooronderzoek plaatsgevonden in de vorm van een karterend veldonderzoek (*“Arriën te Ommen, Inventariserend veldonderzoek (karterende fase) BAAC-rapport V-24.0487, augustus 2024”*) om de archeologische verwachting te toetsen. Uit het eerder uitgevoerde bureauonderzoek (22-11-2023) is gebleken dat het plangebied in het beekdeel van de Vecht ligt waar diverse verhogingen, duinen en oude meandergeulen in aanwezig zijn. Voor het plangebied geldt een middel hoge tot hoge verwachting op resten uit de periodes laat- paleolithicum tot en met de vroege middeleeuwen. In het plangebied, ten westen van het AMK-terrein, is mogelijk een Celtic Fields Complex aanwezig. Ter plaatse van het mogelijk Celtic Field Complex mag niet gereden worden met (zware) machines. Deze kunnen namelijk grote schade aanrichten aan het complex, zeker in drassige periodes.

Het inventariserende veldonderzoek in de vorm van een karterend booronderzoek had tot doel in de gebieden die worden ontgraven de archeologische verwachting te toetsen en de diepte van de archeologische laag te bepalen, zodat vastgesteld kan worden met welke buffer er rekening gehouden moet worden tussen de ontgravingsdiepte en de archeologische laag. Op basis hiervan zal worden bepaald of er vervolgonderzoek nodig is. De onderzochte locaties (deelgebied 1 t/m 8) zijn in rood weergegeven in Figuur 5.

Figuur 5 Deelgebieden (rood) 1 t/m 8 respectievelijk van west naar oost

Uit het booronderzoek is gebleken dat in de onderzochte locaties rivierduinafzettingen en beekafzettingen voorkomen, overeenkomstig met de vooraf opgestelde archeologische verwachting. Voor alle onderzochte gebieden geldt dat op de zandkorrels een dun laagje ijzerhoudend materiaal is afgezet (ijzerhuidjes). Op basis van de opvallende hoeveelheid ijzer in de bodem, de schrale bouwvoor, weinig tekenen van bodemvorming en het ontbreken van kalkhoudende lagen is het bodemprofiel geïnterpreteerd als (duin)vaaggronden. Vaaggronden kenmerken zich door een gebrek aan humeus materiaal, waardoor er geen duidelijke podzolering optreedt, in dit geval voornamelijk geïnterpreteerd als BC-horizont. Het ontbreken van podzolering of een zwak ontwikkelde podzolering in deze gronden zegt daarom weinig over de mogelijkheden van gebruik door de mens. De locaties vormden in het verleden, net als nu, de hogere en dus voor gebruik aantrekkelijke delen van het landschap, waardoor ze een (middel)hoge verwachting op archeologische resten hebben. In deelgebied 1 is een restant van een ophogingslaag, mogelijk van een akker of esdek, aanwezig. In deelgebieden 7 en 8 zijn nagenoeg intacte podzolbodems aangeboord.

Op de locaties waar sprake is van grote hoeveelheden ijzerconcreties, vaak samen voorkomend met sterk lemig zand tot leem, is de bodem geïnterpreteerd als beekafzetting. Deze interpretatie komt overeen met de aanwezigheid van (rest)geulen rond de rivierduinen die op het AHN te onderscheiden zijn. Op basis van de volgorde van afzetten zijn in het westen van het plangebied oudere beekafzettingen aangeboord en in het oosten jongere dan de rivierduin-

afzettingen. In beekafzettingen moet rekening gehouden worden met watergerelateerde vondsten en structuren.

Op basis van de resultaten van de boringen is dit de geëigende methode om ook de verwachtingen binnen de onderzochte locaties te toetsen. Hiervoor moet nog een PvE worden geschreven. BAAC bv adviseert de werkzaamheden binnen de deelgebieden mee te nemen met de nog uit te voeren opgraving in de vorm van een begeleiding. Indien de werkzaamheden dit mogelijk maken is het aan te raden de begeleiding te starten op de locaties waar in de boringen nog restanten van E, B of BC-horizonten aanwezig zijn. Als hier geen archeologische vondsten en/of sporen aanwezig zijn, kan worden afgezien van de begeleiding van de podzolloze boorlocaties in de rivierduinafzettingen. Voor het middendeel van locatie 1 en het noordelijke deel van locatie 7 geldt op basis van het booronderzoek een lage verwachting op archeologie en wordt geadviseerd hier van vervolgonderzoek af te zien.

Bovenstaand advies is voorgelegd aan de provinciaal archeoloog. Ook het PvE is goedgekeurd door een Provinciaal archeoloog. Voor het plangebied is al besloten een opgraving in de vorm van een begeleiding uit te voeren.

De bescherming van de archeologische verwachting is opgenomen in de dubbelfuncties: Waarde - Archeologie 1, Waarde - Archeologie 2 en Waarde - Archeologie 3 waarbij voor de Celtic Fields een specifieke bescherming is opgenomen via de aanduiding 'specifieke vorm van Waarde – Archeologie 1 – Celtic Fields'.

4.6 HINDER TIJDENS UITVOERING EN VERVOLG

Geluid en verkeer

Ten tijde van de werkzaamheden zal sprake zijn van enige geluids- en verkeershinder door o.a. het grondverzet. Na afronding van de werkzaamheden er zijn er geen extra geluidsbronnen en/of verkeersbewegingen ten opzichte van de huidige situatie. Daarom zijn geen noemenswaardige effecten op dit vlak te verwachten.

Stikstof

Bij projecten die direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied, wordt stikstofdepositie niet relevant geacht omdat per saldo sprake is van een positief effect op beschermde gebieden. Voor dit project geldt dat er sprake is van een vrijstelling van de vergunningplicht voor gebiedsbescherming. Wel is de specifieke zorgplicht van toepassing. Dit betekent dat waar mogelijk stikstofdepositie moet worden geminimaliseerd, bijvoorbeeld door de toepassing van schoner materieel (stage IV of elektrisch) en het beperken van vervoersbewegingen/transport.

4.7 DUURZAAMHEID EN KLIMAAT

De voorgenomen ontwikkelingen en natuurherstelwerkzaamheden in plangebied Arriën, hebben als doel de natuurkwaliteit in het gebied te herstellen volgens de Natura-2000 verplichtingen. Hiermee wordt op verschillende wijze bijgedragen aan duurzaamheid en het beperken van klimaatverandering.

Koolstofopslag

Het natuurherstel in plangebied Arriën draagt bij aan koolstofopslag, wat helpt op klimaatverandering te beperken. Door de graslanden en natuurlijke vegetatie te herstellen en te beschermen, wordt koolstof vastgelegd in de bodem en vegetatie. Deze opslag verlaagt hoeveelheden CO₂ in de atmosfeer, wat een positief effect heeft op de klimaatbalans. Het behouden van deze graslanden voorkomt bovendien verdere koolstofuitstoot die zou ontstaan bij intensiever

landgebruik, zoals landbouw, en draagt daarmee bij aan een duurzame en klimaatbestendige omgeving in het Natura 2000-gebied.

Biodiversiteitsverbetering

De natuurherstelwerkzaamheden in Arriën versterken de biodiversiteit door het herstel van inheemse plantsoorten en het creëren van gevarieerde leefgebieden voor lokale fauna. Deze maatregelen zorgen voor een rijker en veerkrachtiger ecosysteem, wat essentieel is voor het behoud van biodiversiteit en de natuurlijke balans binnen het Natura 2000-gebied.

Waterbeheer

Ook ondersteunt het project duurzaam waterbeheer door specifieke ingrepen zoals ontgravingen, waardoor meer ruimte ontstaat voor waterberging en stroming. Dit helpt bij het verlagen van piekwaterstanden tijdens extreme hoogwatersituaties, zoals uit het hydraulisch onderzoek blijkt. Door deze aanpassingen wordt wateropstuwing in het gebied voorkomen, wat bijdraagt aan de bescherming van omliggende gebieden tegen overstromingen. Het behoud van natuur vermindert daarnaast de kans op uitdroging in droge periodes. Het project helpt zo bij het creëren van een stabielere waterhuishouding, wat bijdraagt aan zowel klimaatadaptatie als de ecologische kwaliteit van het Natura 2000-gebied.

Impact werkzaamheden

Bij de ontgravingen en andere werkzaamheden in het projectgebied, kunnen beperkte CO₂-uitstoot en andere vormen van milieu-impact optreden. Voornamelijk ten gevolge van het inzetten van machines en transportmiddelen tijdens de uitvoeringsfase. De impact blijft echter relatief beperkt door de kleinschalige aard van het project en de korte duur van de werkzaamheden. Bovendien worden de tijdelijke effecten gecompenseerd door de lange termijn voordelen: het vergrootte van waterbergend vermogen, het bevorderen van biodiversiteit, en koolstofopslag. De initiële impact wordt gecompenseerd doordat wordt bijgedragen aan een duurzaam, klimaatrobuust gebied.

5 CONCLUSIE

De beoogde ontwikkeling in het plangebied heeft op zichzelf en/of in cumulatie met andere ontwikkelingen, niet zodanige nadelige milieugevolgen dat hiervoor een milieueffectrapportage zou moeten worden doorlopen. Het besluit hierover wordt genomen door het bevoegd gezag.